

บทที่ 4

วิจารณ์และสรุปผลการทดลอง

4.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเสถียร และแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสใน Q69 และ S5

จากการที่พบปัญหาเกี่ยวกับการลดลงของแอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลส จากที่เคยรายงานโดยนางสาวจรรยา เงินประเสริฐศิริ ทั้ง ๆ ที่เป็นสายพันธุ์เดียวกันนั้น อาจสันนิษฐานว่า

เนื่องจากเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสเป็นเอนไซม์หนึ่งในไม่กี่ชนิดใน E.coli ที่ต้องการกระบวนการ maturation อย่างซับซ้อน จึงจะทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง (Bruns และคณะ, 1985) ดังนั้นการที่นำพลาสมิดดีเอ็นเอ pJR₆₉ ที่มีเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสตัดจาก E.coli ATCC 11105 เข้า E.coli HB101 นั้น การเปลี่ยนแปลงเซลล์เจ้าเรือน จึงอาจให้ผลกระทบต่อ การ maturation ได้

ครั้งแรกได้ลองพยายามเปลี่ยนสายพันธุ์ E.coli HB101 ให้เป็น E.coli BD817 ซึ่งมีความแตกต่างที่เด่นชัดคือ E.coli BD817 จะมีความบกพร่องที่ยีน ung โดยจะไม่ซ่อม uracil ขณะแปลรหัส ทั้งยังมี R⁻ M⁺ ซึ่งหมายความว่าไม่มีการสร้าง endonuclease และมี DNA methylation ซึ่งจากลักษณะพิเศษดังกล่าว น่าจะทำให้พลาสมิดดีเอ็นเอมีความเสถียรมากขึ้น และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นเซลล์เจ้าเรือนได้ดีกว่า E.coli HB101

แต่ครั้งเมื่อเปลี่ยนแปลงเซลล์เจ้าเรือนแล้ว ลักษณะการก็ไม่ดีขึ้น ตรงกันข้ามกลับเลวลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดได้สูญเสียทั้งแอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลส และพลาสมิดดีเอ็นเอ pJR₆₉

ในขณะที่กำลังค้นคว้าหาสาเหตุการลดลงของแอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลสนั้น เราได้พยายามใช้ความรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่าง ความเป็นไปได้ในการเพิ่มแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส กับการเพิ่มผลผลิตของ dna Z ถึง 100 เท่า เมื่อตัดดีเอ็นเอบางส่วนที่ไม่จำเป็นในการถอดรหัสของ dna Z ออกบ้าง (Yasuda และคณะ, 1983) และยังมีการทดลองสนับสนุนจาก Matsuda และ Komatsu ในปี 1985 แต่ทำการทดลองในยีน 7β-(4-Carboxy-

butanamide) Cephalosporanic acid ดังนั้นจึงได้ฟังความสนใจไปที่ดีเอ็นเอส่วนเกินบนยีน เพนนิซิลิน เอซีเลส ซึ่งมีขนาดประมาณ 1 กิโลเบสติดกับปลาย EcoRI (Bruns และคณะ, 1985) ใน pJR₆₉ จึงเกิดแนวความคิดจะสร้าง deletion mutant ขึ้นมา

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการสร้าง deletion mutant

การสร้าง deletion mutant ได้ใช้หลักการทดลอง 2 แนวทาง คือ หาตำแหน่งของเอนไซม์เรสทริกชันที่เหมาะสมในการตัดดีเอ็นเอ ส่วนที่ไม่จำเป็นทิ้งไป หรือ อีกแนวทางหนึ่งคือใช้เอนไซม์ S₁ nuclease ย่อยดีเอ็นเอส่วนดังกล่าว

จากการทดลองพบว่า แผนผังเรสทริกชันของ pJR₆₉ ดังที่รายงานไว้นั้น ไม่มีตำแหน่งใดที่เหมาะสมในการตัดดีเอ็นเอส่วนเกิน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการวิจัยได้เลย จึงได้เสียสมาธิใช้ S₁ nuclease ปริมาณต่ำ ๆ แม้ว่าจะทราบดีว่า S₁ nuclease นั้นจะตัดสายดีเอ็นเอที่เป็นรอยหักด้วยก็ตาม (Maniatis และคณะ, 1982)

ผลจากการแยกทรานส์ฟอร์มแมนท์ ซึ่งได้จากการทรานส์ฟอร์มพลาสมิดดีเอ็นเอที่ผ่านการย่อยด้วย S₁ nuclease แล้ว เป็นข้อยืนยันได้ว่า พลาสมิดดีเอ็นเอ pJR₆₉ ที่ย่อยด้วย EcoRI ก่อนนำมาย่อยด้วย S₁ nuclease คงมีรอยหักหลายตำแหน่ง แต่อย่างไรก็ตาม ยังนับว่าโชคดีที่ได้พบทรานส์ฟอร์มแมนท์ที่เหมาะสมตัวหนึ่งคือ VU1/9 เมื่อสกัดพลาสมิดดีเอ็นเอ ปรากฏว่าพบพลาสมิดดีเอ็นเอ pCR₂₈ ขนาด 5.5 กิโลเบส ซึ่งสามารถถอดรหัสของยีนเพนนิซิลิน เอซีเลส แล้วพบแอกติวิตีของเอนไซม์ได้ ปรากฏการณ์เช่นนี้ต้องนับว่าพิเศษจริง ๆ เพราะขณะนั้นสายพันธุ์ที่มี pJR₆₉ ได้สูญเสียแอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลส ไปหมดสิ้นแล้ว แต่น่าสังเกตว่าพลาสมิดดีเอ็นเอ pCR₂₈ ในสายพันธุ์ VU1/9 ไม่สามารถเพิ่มจำนวนได้ ที่เป็นเช่นนี้คาดว่ายีนบางส่วนของ ori ที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มจำนวนของพลาสมิดดีเอ็นเอ บน pCR₂₈ อาจจะถูก S₁ nuclease ตัดออกไป

ด้วยเหตุนี้เองทำให้เราเชื่อว่าจะต้องสร้างพลาสมิดดีเอ็นเอลูกผสมขึ้นมาใหม่อีกครั้ง โดยการนำยีนเพนนิซิลิน เอซีเลสจาก pCR₂₈ มารวมกับขั้วดีเอ็นเอที่มี ori จาก pSY343

จากการหาแผนผังเรสทริกชันของ pCR₂₈ (รูปที่ 15) ได้คาดหวังว่า ยีนเพนนิซิลิน เอซีเลส ควรจะอยู่ติดกับปลาย Hind III จึงได้ตัดขั้วดีเอ็นเอ Hind III Bgl II ขนาดประมาณ 3.9 กิโลเบส แล้วนำมาเชื่อมกับขั้วดีเอ็นเอ Hind III Bam HI ที่คาดว่า ori อยู่ ขนาดประมาณ 7.5 กิโลเบส (รูปที่ 16)

ด้วยเหตุว่า pSY343 เป็นพลาสมิดดีเอ็นเอที่ค่อนข้างเสถียร และให้แอกติวิตีในการต้านยา คานามัยซินสูง ทั้งยังเพิ่มปริมาณพลาสมิดดีเอ็นเอได้สูงอีกด้วย (Yasuda และคณะ, 1983; Matsuda และ Komatsu, 1985) ดังนั้นในการสร้างพลาสมิดดีเอ็นเอลูกผสมขึ้นใหม่นี้จึงได้พยายามคงชิ้นส่วนของ pSY343 ไว้ให้มากที่สุด โดยใช้ตำแหน่งเอนไซม์เรสตริกชัน Hind III Bam HI เพื่อตัดยีนต้านยา คานามัยซิน ออกโดยไม่รบกวนดีเอ็นเอส่วนที่เหลือ ซึ่งต่างจากการสร้าง pJR₆₉ ที่ได้ต่อยีนเพนนิซิลิน เอซีเลสในตำแหน่งที่ pSY343 ถูกตัดดีเอ็นเอที่นอกเหนือจากยีนต้านยา คานามัยซินออกไปด้วยอีกประมาณ 0.5-1 กิโลเบส ดังนั้นจากลักษณะพลาสมิดดีเอ็นเอลูกผสมที่สร้างขึ้นใหม่นี้จะมีความสามารถในการถอดรหัสยีนเพนนิซิลิน เอซีเลสให้เอนไซม์ที่ทำงานได้ดี นอกจากนี้ยังเพิ่มจำนวนพลาสมิดดีเอ็นเอได้ และน่าจะมีความเสถียรมากขึ้นกว่า pJR₆₉

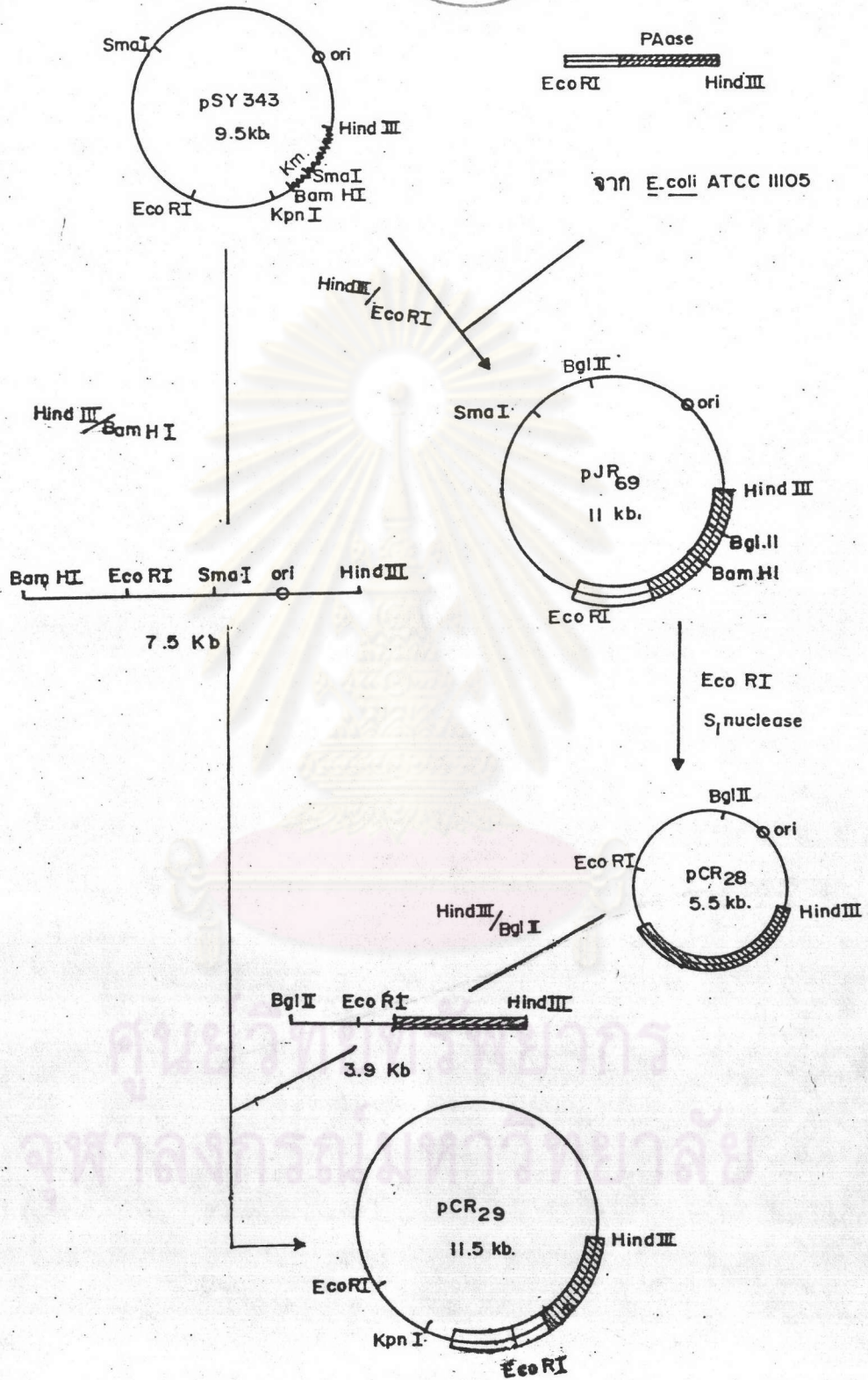
พบว่าลัมมูติฐานที่คาดไว้เป็นความจริง เนื่องจากสามารถแยกได้สายพันธุ์ W21 จากการสร้างพลาสมิดดีเอ็นเอดังกล่าว และยังพบด้วยว่า แอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส มากกว่า *E. coli* ATCC 11105 ประมาณ 21 เท่า เมื่อเจริญทั้งสองสายพันธุ์ใน LB เสริม PAA 0.02% และ MgCl₂ 1 mM (ตารางที่ 21) และพลาสมิดดีเอ็นเอ pCR₂₉ ที่สกัดจากนั้นพบว่ามีความสามารถเพิ่มจำนวนได้ (รูปที่ 18) หลังจากถ่ายเชื้อ (subculture) ไป 20 ครั้ง ก็ยังคงพบพลาสมิดดีเอ็นเอ pCR₂₉ และยังคงพบแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส เช่นเดิม (ผลการสร้างพลาสมิดดีเอ็นเอ รวมไว้ในรูปที่ 26)

จากการพิจารณารูปแบบของการเจริญและแอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลสเทียบกับ Q69 และ S5 นั้น พบว่า มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน (รูปที่ 20, 7 และ 8 ตามลำดับ) นอกจากนั้น ในขณะที่มีการเพิ่มจำนวน พลาสมิดดีเอ็นเอที่ 37 °ซ. อัตราการเจริญก็ต่ำลงมากด้วยซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Uhlin และคณะในปี 1979 ซึ่งได้ทำการทดลองกับพลาสมิดดีเอ็นเออนุพันธ์ของ pSY343 เช่นเดียวกัน

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเพิ่มแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสใน W21

น่าสังเกตว่า ในการเจริญเซลล์เพื่อหาแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส ตามวิธีของนางสาวจรรยา เงินประเสริฐศรีนั้น ได้ใช้อาหารสูตร LB (ไม่เสริม PAA) เพียงอย่างเดียว แต่พบว่า เราได้พบปรากฏการณ์ที่แตกต่างไปตั้งแต่แยก VU1/9 และ V1/7 กล่าวคือสายพันธุ์ทั้งสอง

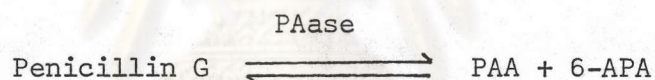

รูปที่ 26 แสดงการสร้างพลาสมิด ดีเอ็นเอ pJR₆₉, pCR₂₈ และ pCR₂₉

ต้องการ PAA อยู่ด้วย ซึ่งจะให้แอกติวิตีเอนไซม์ เพนนิซิลิน เอซีเลส (รูปที่ 12.1 และ 12.3) และในกรณีของ W21 ก็พบปรากฏการณ์ที่เป็นเช่นเดียวกันนี้ ดังนั้นเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ไม่ยากนัก กล่าวคือ เราเชื่อว่าการสร้าง pJR₆₉ นั้น อาจจะมีได้ตัด Regulatory gene ของยีนเพนนิซิลิน เอซีเลส จาก E.coli ATCC 11105 มาด้วย (วิทยานิพนธ์ ของนางสาวจรูญญา เงินประเสริฐศิริ) แต่การทำ subculture ไปนาน ๆ E.coli อาจจะมีพัฒนา Regulatory gene ของเพนนิซิลิน เอซีเลสได้ หรืออีกประการหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่า โปรตีนบางชนิดของ เชลล์เจ้าเรือนเองมีการปรับปรุงให้มีส่วนคล้ายกับโปรตีนกอดตัน ของโอเปอรอนยีนเพนนิซิลิน เอซีเลส ดังนั้นโปรตีนดังกล่าวจึงมีความสามารถจับกับโอเปอเรเตอร์ยีนบนโอเปอรอนของยีน เพนนิซิลิน เอซีเลส จากลุ่มมูติฐานดังกล่าวจึงอาจจะอธิบายได้ว่า เหตุใด สายพันธุ์ VU1/9, V1/7 และ W21 จึงต้องการตัวชักนำ เหมือนใน E.coli ATCC 11105 ต้นต่อเดิม

ได้มีการรายงานมาแล้วว่า เอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส นั้น เป็นเอนไซม์ที่เร่ง ปฏิกิริยาการเปลี่ยน Pen G ให้เป็น PAA และ 6-APA (Vandamme, 1980) ดังสมการ

ซึ่งมีค่า Km 0.02 (Vandamme, 1980) ดังนั้นถ้าเป็นไปตามนี้แอกติวิตีของเอนไซม์ เพนนิซิลิน เอซีเลส ก็น่าจะขึ้นกับ อัตราส่วนของ PAA/Pen G ด้วย แม้ว่าอยู่ในสภาพของ whole cell ก็ตาม การที่พบว่า การสร้างวงใส่ใน VU1/9 นั้นปรับเปลี่ยนไปตามอัตราส่วนของ PAA/Pen G. คือถ้ามี PAA/Pen G. = 0.54/1 ค่าวงใส่จะมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.3 ซม. PAA/Pen G. = 5.4/1 วงใส่จะมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 ซม. ดังนั้น การพบวงใส่ใน in vivo จึงให้ผล เช่นเดียวกับผลจาก in vitro (ตารางที่ 7)

จากรายงานของ Caulcott และคณะในปีค.ศ. 1985 ได้กล่าวว่า Magnesium ที่เติมลงในอาหาร มีบทบาทสำคัญในการทำให้พลาสมีดดีเอนเอ มีความเสถียรมากขึ้น ต่อมา ยัง ได้พบว่า MgCl₂ ที่เติมลงในอาหารในการทดลองนี้ ได้ช่วยเพิ่มแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสขึ้น 2 เท่า (ตารางที่ 5) ปรากฏการณ์นี้ คาดได้ว่า Mg²⁺ นอกจากจะไปมีบทบาท ทำให้พลาสมีดดีเอนเอมีความเสถียรมากขึ้นแล้ว Mg²⁺ ยังไปช่วยเป็น แอกติเวเตอร์ของกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งที่มีผลให้แอกติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลส เพิ่มขึ้น โดยอาจจะทำให้

conformation ของโปรตีนในผนังเซลล์เหมาะกับการขนส่ง เพนนิซิลินส์ เข้าเซลล์ และยังอาจช่วยทำให้ conformation ของโปรตีนที่เกี่ยวข้องกับการ maturation ตามโมเดลของ Randall และคณะ ที่ได้รายงานไว้ในปีค.ศ. 1984 ให้มีรูปร่างที่เหมาะสมกับการทำงานอีกด้วย (รูปที่ 4)

นอกจากนี้ยังพบว่า แอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส สูงขึ้น 2 เท่า เมื่อทำให้เซลล์อยู่ในสภาวะขาดอาหาร และเพิ่ม เพนนิซิลินส์ 100 ไมโครกรัมต่อมล. เป็นปัจจัยร่วมในการทำให้เซลล์เกิดความเครียด ปรากฏการณ์นี้อาจตั้งสมมุติฐานว่า ppGpp ซึ่งมีรายงานว่าเซลล์จะผลิตขึ้น ขณะที่เซลล์กำลังขาดอาหารนั้น จะไปเปิดโอเปอรอนต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งยังไปกระตุ้นการทำงานของ Starvation dependent protease ซึ่งจะมีหน้าที่ย่อยโปรตีนชนิดต่าง ๆ (Davis และ Dulbecco, 1980) ดังนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่า ส่วนหนึ่งของเอนไซม์ที่เซลล์สร้างขึ้นมา เพื่อดำรงชีวิตให้อยู่รอดในสภาวะที่มีเพนนิซิลินส์ด้วยนั้น น่าจะมีทั้งโปรเพนนิซิลิน เอซีเลส และเอนไซม์ proteolytic ที่จำเป็นต่อการ maturation ของเพนนิซิลิน เอซีเลส เพื่อเร่งทำลายเพนนิซิลิน ลี ที่ผ่านเข้าเซลล์ ดังนั้นจึงพบ แอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส สูงขึ้น

จากการเพิ่มของแอคติวิตีของเอนไซม์ เพนนิซิลิน เอซีเลส โดยการปรับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ W21 มีแอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลินเพิ่มจาก E.coli ATCC 11105 ประมาณ 21 เท่าแล้ว การเพิ่มขึ้นของ แอคติวิตีรวม ก็นับว่ามีความสำคัญอันหนึ่ง เช่นกัน ในกรณี Q69 และ S5 ของนางสาวจรรยา เงินประเสริฐศิริ อาศัยการมิวเตชัน Q69 ด้วย NTG ได้สายพันธุ์ S5 ซึ่งมีสมบัติ Catabolic derepress ดังนั้น จึงเพิ่ม glucose ลงในอาหารที่เลี้ยง ทำให้เพิ่มจำนวนเซลล์เพิ่มขึ้นจาก 250 KU ใน Q69 เป็น 410 KU ใน S5 (รูปที่ 7 และ 8) สำหรับสายพันธุ์ W21 ยังไม่มี คุณสมบัติเกี่ยวกับ Catabolic กล่าวคือเมื่อเสริม glucose ลงในอาหารจะพบแอคติวิตีของ เพนนิซิลิน เอซีเลสลดลง (ตารางที่ 5) การวิจัยนี้ได้เพิ่มแอคติวิตีรวม โดยการเพิ่มความเข้มข้นก่อนหน้าเซลล์เพิ่มจำนวนพลาสมิดดีเอ็นเอ หลังจากนั้นยังได้ปรับจำนวนเซลล์ที่เพิ่มพลาสมิดดีเอ็นเอ อีกด้วย ทำให้ได้ความเข้มข้นเพิ่มจาก 425 KU เป็น 600 KU (ตารางที่ 8)

4.4 ปัญหาเกี่ยวกับเพิ่มจำนวนพลาสมิด ดีเอ็นเอ

แม้ว่าจะได้พบสภาวะที่ทำให้ แอคติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลล์ ของ W21 เพิ่มขึ้นจากค่าต่ำ ๆ (ตารางที่ 5) จนสูงถึง 450 nmole PABA/min/ml ซีลเจอร์ และ 715 nmole PABA/min/ml ซีลเจอร์แล้วก็ตาม แต่เราก็คาดว่าน่าจะมีทางเพิ่มให้สูงได้มากกว่านี้ เนื่องจากเหตุนี้จึงสันนิษฐานว่า การขยายจำนวนชุดของพลาสมิดในสายพันธุ์ E. coli BD817 อาจน้อยเกินไป จึงได้พยายามหาสายพันธุ์ขึ้นมาใหม่ที่อาจขยายจำนวนพลาสมิดได้เพิ่มสูงขึ้น โดยอาศัยหลักการที่ว่า สายพันธุ์ใดที่มีจำนวนชุดของพลาสมิดมากกว่า ย่อมจะมีแอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลล์มากกว่า ดังนั้นสิ่งน่าจะทน เพนนิซิลินส์ ในปริมาณสูงได้ดีกว่าด้วย ซึ่งถ้าเป็นจริงก็จะ เป็นข้อได้เปรียบในการเลือกสายพันธุ์ที่ต้องการได้โดยวิธีการ sibling

ผลจากการ sibling ครั้งที่ 1 โดยการฆ่าเซลล์ที่อยู่ใน log phase ด้วย เพนนิซิลิน 5 มก.ต่อมล. ปรากฏว่าแยกได้สายพันธุ์ X25 ซึ่งมีแอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลล์ = 810 nmole PABA/min/mg. protein และด้วยหลักการเดียวกันนั้นได้ทำ sibling อีกครั้งหนึ่ง โดยฆ่าเซลล์ X25 ด้วยเพนนิซิลิน 10 มก.ต่อมล. จึงคัดได้สายพันธุ์ Y324 ซึ่งมีแอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลล์ 1111 nmole PABA/min/mg. protein จะเห็นว่า อาศัยการ sibling นี้จะสามารถเลือกสายพันธุ์ใหม่ที่เกิด spontaneous mutation ขึ้นแล้ว ได้คุณสมบัติที่เหมาะสมตามความต้องการดังกล่าวโดยไม่ต้องใช้การกลายพันธุ์ใด ๆ จากการทดลอง พบว่า ประสิทธิภาพของการเลือกมิวแทนท์ที่ได้ ทั้งรุ่น X25 และ Y324 จะมีประสิทธิภาพ ประมาณ 10^{-5} และ 10^{-6} ของจำนวนเซลล์ที่ใช้เลือกตามลำดับ จะเห็นว่าเป็นค่าที่เป็นไปได้ ของการเกิด spontaneous mutation ซึ่งเป็นจริงตามหลักการของการ sibling selection

นอกจาก sibling selection จะเป็นวิธีการที่ง่าย เหมาะที่จะแยกสายพันธุ์ที่มี จำนวนชุดของพลาสมิดดีเอ็นเอ PCR₂₉ จำนวนสูงแล้ว ยังเป็นวิธีการที่ป้องกันการสูญเสียความ เสถียรของพลาสมิด ดีเอ็นเอไปในตัวอีกด้วย เพราะทุกครั้งที่ sibling จะคัดเลือกสายพันธุ์ที่ เสถียรโดยฆ่าสายพันธุ์ที่เพิ่มพลาสมิด ดีเอ็นเอ จำนวนชุดน้อยและที่ขาดความเสถียรจากสายพันธุ์ ที่ได้จากกระบวนการ sibling เป็นข้อพิสูจน์ได้ว่า การตัดต่อยีนเพนนิซิลิน เอซีเลล์ จาก E. coli ATCC 11105 มาต่อกับ run away replication plasmid นั้นเป็นวิธีการที่มีข้อ ได้เปรียบสูง กล่าวคือ สามารถเพิ่มจำนวนชุดโดยการเปลี่ยนอุณหภูมิการเลี้ยงแบคทีเรียจาก

30° ไปเป็น 37°ซ. ดังนั้นจึงไม่มีผลข้างเคียง เช่นเดียวกับการขยายจำนวนชุดของพลาสมิด ดีเอ็นเอ ดังเช่นพลาสมิดพาหะตัวอื่น ๆ ที่นิยมใช้อยู่เช่น pBR 322 หรืออนุพันธ์ของมันก็ตาม นอกจากนี้การเพิ่มจำนวนชุดโดยปรับอุณหภูมิจาก 30° ไปเป็น 37°ซ. นั้น ต้องทำที่เซลล์ในระยะเริ่มต้น (early phase) จึงไม่พัวพันกับกระบวนการถอดรหัสของยีนเพนนิซิลิน เอซีเลส รวมทั้งยังให้ประโยชน์กับการเพิ่ม แอคติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลส โดยกลไกบางอย่างอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นการเพิ่มชุดพลาสมิดดีเอ็นเอ โดยบทบาทของ Chloramphenicol อาจจะต้องเพิ่มจำนวนชุด. late log phase จะเห็นว่านอกจากจะต้องเติมยาปฏิชีวนะเข้ามาในเซลล์แล้ว ยังต้องมาเกี่ยวพันกับ maturation ของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสอีกด้วย ซึ่งเราคาดว่า maturation ของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสนี้เกิดได้ดีในขณะทำ Starvation ของเซลล์

อีกประการหนึ่ง การที่ใช้ run away plasmid ที่สามารถขยายจำนวนชุด จากการปรับอุณหภูมิ 30°ซ. ไปเป็น 37°ซ. นั้น ทำให้แยกกระบวนการเรพลิเคชันออกจากกระบวนการถอดรหัส และแปลรหัสผลก็คือ สามารถปรับตัวแปรต่าง ๆ ได้หลายตัวแปร ตัวอย่างเช่น เพิ่มความเข้มข้นของเซลล์ เริ่มต้นก่อนขยายจำนวนชุดของพลาสมิดดีเอ็นเอก็ช่วยทำให้แอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส มีปริมาณสูงขึ้น หรือการทำ starvation ก็ทำได้ในเซลล์แทบทุกวัฏภาค (phase) (ตารางที่ 8) ประการสุดท้ายจากการทดสอบแอคติวิตีของเอนไซม์ปีตา แลคตาเบส ใน W21 ปรากฏว่าไม่พบ แอคติวิตีของเอนไซม์ดังกล่าว ซึ่งนับว่าเป็นสมบัติที่ดีอีกประการหนึ่งของ W21

สรุปผลการวิจัย

1. ได้สร้าง deletion mutant โดยการทรานส์ฟอร์ม deletion plasmid จากการย่อย pJR₆₉ ที่เปิดปลาย EcoRI และย่อยต่อด้วย S₁ nuclease ซึ่ง deletion mutant ที่นำมาศึกษาให้ชื่อว่า VU1/9 และ V1/7 ทั้งสองสายพันธุ์มีสมบัติต่างกัน ทั้งความสามารถในการให้แอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส และขนาดของพลาสมิดดีเอ็นเอ

2. ได้สร้างพลาสมิดดีเอ็นเอ pCR₂₉ จากชิ้นส่วนของ pSY343 และชิ้นส่วนของ pCR₂₈ ได้พลาสมิดตัวใหม่มีชื่อว่า pCR₂₉ ซึ่งเป็นพลาสมิดที่ให้แอคติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสได้เช่นเดียวกับ pCR₂₈ เมื่อทดสอบความเสถียรของ pCR₂₉ และแอคติวิตีของเพนนิซิลิน เอซีเลสหลังจาก subculture ไป 20 ครั้ง ก็ยังคงพบสมบัติทั้งสอง

3. สายพันธุ์ W21 (E.coli BD817 ที่มี pCR₂₉) จะสามารถให้แอกติวิตีของ เพนนิซิลิน เอซีเอสสูงที่สุด เมื่อเจริญใน LB เสริม MgCl₂ 1 mM PAA 0.02% จนได้ความขุ่น 45 KU แล้วจึงนำไปเพิ่มจำนวนพลาสมิดดีเอ็นเอที่ 37 °ซ. 2 ชม. ทำ 4 ชม. และให้แอกติวิตีสูงที่สุดเท่ากับ 500 nmolePABA/min/mg. protein ช่วงที่ให้ค่าแอกติวิตีสูงที่สุดคือช่วงหลังจากเจริญเซลล์ไปแล้ว 15 ถึง 20 ชม.

4. โดยอาศัยหลักการของ sibling selection ทำให้สามารถสร้างวิธีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่คงความเสถียร และเพิ่มจำนวนชุดของพลาสมิด ดีเอ็นเอ pCR₂₉ ไว้ได้ ดังที่ได้ทำการแยก X25 จาก W21 และ Y324 จาก X25 ตัวแปรของการถอดการแปลรหัส ของ X25 และ Y324 เหมือน W21 ยกเว้นแต่ว่า แอกติวิตีสูงที่สุดมีค่าเท่ากับ 810 nmolePABA/min/mg. protein ใน X25 และ 1111 nmolePABA/min/mg. protein ใน Y324 ตามลำดับ

5. โดยการปรับค่าความขุ่นของเซลล์ ในกระบวนการขยายจำนวนชุดจากพลาสมิด ดีเอ็นเอ จะสามารถเพิ่มความขุ่นสูงที่สุดของ W21, X25 และ Y324 จากปกติ 425 KU ไปเป็น 600 KU ซึ่งเป็นการเพิ่มแอกติวิตีรวมของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเอสอีกริหนึ่ง

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

เพิ่มแอกติวิตีของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเอส จากสายพันธุ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถทำได้โดยการทำ sibling selection เลือกบน LB เสริม PAA 0.02% MgCl₂ 1 mM และ เพนนิซิลินสีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ๆ トラบเท่าที่ ปริมาณเพนนิซิลินสีนั้นไม่มีผลต่อการหยุดยั้ง การเจริญของเซลล์